

УДК 330.3:331.5

В.В. Калінін

ГЛОБАЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ТРУДОРЕСУРСНИХ ПОТОКІВ

Статтю присвячено аналізу тенденцій розвитку світового ринку праці в контексті ідентифікації глобальних передумов формування транснаціональних трудоворесурсних потоків. Підкреслено, що в умовах глобалізації кардинальні економічні, геополітичні та соціальні зміни призводять до виникнення транснаціональних трудоворесурсних взаємодій, в рамках яких відбувається перерозподіл робочої сили у глобальному масштабі.

В результаті аналізу впливу демографічного чинника на розвиток ринку праці констатовано, що нерівність трудоворесурсного ландшафту в світі активізує процеси трудоворесурсного заміщення у глобальному масштабі, що зумовлює трудоворесурсний характер міжнародної міграції. Обґрунтовано, що подальші можливості економічного зростання в розвинутих країнах будуть забезпечуватись за рахунок припливу мігрантів.

Встановлено, що ситуація на світовому ринку праці демонструє неоднорідні тенденції в частині зайнятості населення, економічної активності, безробіття, трудових доходів, явища NEET, бідності тощо. Висловлено припущення, що зростання рівня безробіття на фоні зниженні рівня зайнятості у світі не відбувається по-перше, через зменшення рівня економічної активності на глобальному ринку праці, по-друге, внаслідок перерозподілу робочої сили у світовому масштабі і структурної декомпозиції світового трудоворесурсного простору як наслідку транснаціоналізації економічної діяльності.

Ключові слова: глобалізація, трудоворесурсний простір, трудоворесурсні потоки, транснаціональні трудоворесурсні потоки, ринок праці, світовий ринок праці, робоча сила, міжнародна міграція, зайнятість, безробіття,

DOI 10.34079/2518-1394-2025-15-29-132-145

Постановка проблеми. В умовах глобалізації кардинальні економічні, геополітичні та соціальні зміни призводять до перебудови механізмів трудоворесурсного забезпечення на всіх рівнях, виникнення транснаціональних трудоворесурсних взаємодій, в рамках яких відбувається перерозподіл робочої сили у глобальному масштабі. В системі світового ринку праці утворюються транснаціональні трудоворесурсні потоки, які виконують функцію наднаціонального трудоворесурсного забезпечення національних економік і міжнародних господарюючих структур.

Для ідентифікації передумов формування транснаціональних потоків робочої сили необхідно проаналізувати тенденції розвитку світового ринку праці в контексті визначення чинників перерозподілу людських ресурсів у глобальному трудоворесурсному просторі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Потужні зміни на ринку праці протягом останніх десятиліть зумовили увагу вітчизняних і зарубіжних науковців до трансформаційних аспектів міжнародного трудоворесурсного простору. Питанням розвитку міжнародного ринку праці в умовах глобалізації присвячено праці В. Кудлая (Кудлай, 2024), Р. Стаканова та Д. Андрюніної (Стаканов та Андрюніна, 2021), В. Фірманової (Фірманова, 2024), проблематику міжнародної трудової міграції досліджували К. Ніколаєць (Ніколаєць, 2018), Л. Червінська (Червінська, 2018) та ін.,

демографічні аспекти трудових ресурсів є предметом аналізу D. Bloom та L. Zucker (Bloom and Zucker, 2023), С. Harasty та M. Ostermeier (Harasty and Ostermeier, 2020) тощо. Аналітичні огляди щодо тенденцій народонаселення, динаміки зайнятості та розвитку міжнародної міграції здійснюють Організація Об'єднаних Націй (UNDESA, 2020; 2024; UN, 2022), Міжнародна організація праці (ILO, 2021; 2023; 2024; ILOSTAT, n.d.) та інші установи.

Метою статті є аналіз тенденцій розвитку світового ринку праці в контексті ідентифікації глобальних передумов формування транснаціональних трудових ресурсних потоків.

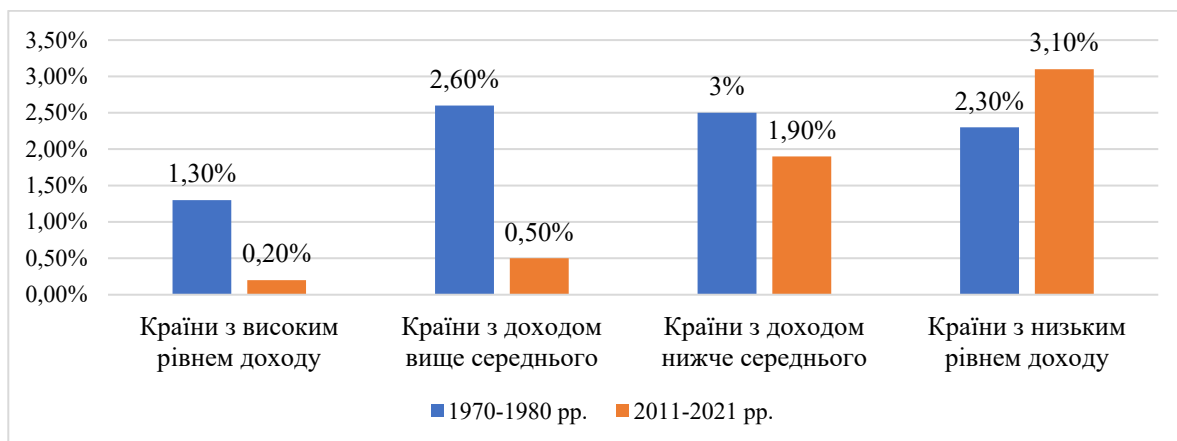
Виклад основного матеріалу. Сучасний етап світогосподарського розвитку характеризується становленням нових механізмів продукування економічного результату, виходом ланцюгів створення вартості за межі державних кордонів, відповідною трансформацією світового ринку праці.

Вихідний і досить вагомий вплив на розвиток світового ринку праці здійснює демографічний чинник. За даними ООН, в країнах з високим рівнем економічного розвитку, які виступають драйверами глобального економічного розвитку, спостерігаються тенденції до (Кудлай, 2024, с. 17):

- зниження рівня народжуваності;
- зростання тривалості життя;
- зростання рівня якості життя;
- зростання частки трудових мігрантів у загальній чисельності працездатного населення.

Недооцінка демографічного чинника може мати наслідком комплекс негативних соціально-економічних, політичних наслідків, що дуже небезпечно при посиленні депопуляційних процесів у демографічному розвитку і об'єктивно вимагає відповідного регуляторного втручання (Червінська, 2018).

Прогнозується, що до 2030 р. демографічні проблеми, особливо стрімке старіння населення, перетворить питання трудових ресурсів на основну передумову економічного зростання (Harasty and Ostermeier, 2020), що за нерівності трудових ресурсів ландшафту в світі (рис. 1) активізує процеси трудових ресурсів заміщення у глобальному масштабі.

Рисунок 1. Динаміка чисельності населення віком 20-64 роки за періодами часу та групами країн за рівнем доходу %

Джерело: (ILO, 2024, с. 32)

Так, за даними Міжнародного валютного фонду, очікується, що до 2030 р. чисельність населення світу становитиме 8,5 млрд осіб, до 2050 р. – 9,7 млрд осіб, причому загальна чисельність населення Африки зросте впродовж 2022–2050 рр. з

1,4 млрд до 2,5 млрд (на 75 %), Азії – з 4,7 млрд до 5,3 млрд (на 12 %), а чисельність населення Європи скоротиться з 744 млн до 704 млн осіб (на 6 %) (Bloom and Zucker, 2023). Аналогічні оцінки надає відділ народонаселення Організації Об'єднаних Націй (табл. 1).

Таблиця 1

**Населення світу за субрегіонами, 2022 р., 2030 р. та 2050 р. згідно із середнім
прогнозним сценарієм**

<i>Регіон</i>	<i>Чисельність населення, млн. осіб</i>		
	<i>2022 р.</i>	<i>2030 р.</i>	<i>2050 р.</i>
<i>Світ</i>	7 942	8 512	9 687
Субсахарська Африка	1 152	1 401	2 094
Північна Африка і Західна Азія	549	617	771
Центральна і Південна Азія	2 075	2 248	2 575
Східна і Південно-Східна Азія	2 342	2 372	2 317
Латинська Америка і Карибські о-ви	658	695	749
Австралія і Нова Зеландія	31	34	38
Океанія	14	15	20
Європа і Північна Америка	1 120	1 129	1 125

Джерело: (UN, 2022, с. 5)

На сьогодні 95% світового приросту населення відбувається в країнах глобального Півдня, натомість в 41 країні глобальної Півночі, навпаки, спостерігається скорочення чисельності населення на фоні демографічного старіння, і до 2050 р. таких країн буде вже 88 (Bloom and Zucker, 2023). Середній вік населення зростає практично у всіх регіонах світу, за виключенням регіону на південь від Сахари (табл. 2).

Таблиця 2

**Частка населення віком 65 років і старше за субрегіонами світу, 2022 р., 2030 р. та
2050 р. згідно із середнім прогнозним сценарієм, %**

<i>Регіон</i>	<i>Чисельність населення, млн. осіб</i>		
	<i>2022 р.</i>	<i>2030 р.</i>	<i>2050 р.</i>
<i>Світ</i>	9,7	11,7	16,4
Субсахарська Африка	3,0	3,3	4,7
Північна Африка і Західна Азія	5,5	7,0	12,5
Центральна і Південна Азія	6,4	8,1	13,4
Східна і Південно-Східна Азія	12,7	16,3	25,7
Латинська Америка і Карибські о-ви	9,1	11,5	18,8
Австралія і Нова Зеландія	16,6	19,4	23,7
Океанія	3,9	5,1	8,2
Європа і Північна Америка	18,7	22,0	26,9

Джерело: (UN, 2022, с. 5)

Так, Японія і Німеччина ще в 2012 р. перевищили планку середнього віку населення в 45 років (в даних країнах зниження кількості населення у віці 15–24 роки впродовж 2010–2030 рр. становитиме 25 %), в Південній Кореї і на Тайвані до 2030 р. середній вік населення становитиме 45 років і т.і. (табл. 3) (NIC, 2012, с. 10). Відповідно, на фоні нестачі працівників і робочих місць у світі (табл. 4) спостерігається формування об'єктивних передумов глобального перерозподілу робочої сили, відбувається посилення трудоресурсного характеру міжнародних міграційних потоків.

Таблиця 3

Демографічне вікно можливостей у деяких країнах світу

Країна	Середній вік, 2010 р.	Середній вік, 2030 р.*	Демографічне вікно можливостей
Бразилія	29	35	2000–2030 рр.
Індія	26	32	2015–2050 рр.
Китай	35	43	1990–2025 рр.
Японія	45	52	1965–1995 рр.
Німеччина	44	49	до 1950–1990 рр.
Велика Британія	40	42	до 1950–1980 рр.
Сполучені Штати Америки	37	39	1970–2015 рр.

Джерело: (NIC, 2012, с. 24)

Враховуючи, що старіння населення, яке значно впливає на економічні можливості країни і структуру ринку праці, спостерігається переважно в розвинутих країнах (табл. 5), подальші можливості економічного зростання в даних країнах будуть забезпечуватись за рахунок припливу мігрантів.

Таблиця 4

Дефіцит робочих місць за групами країн та статтю у 2019-2023 рр., млн осіб

Група країн	Стать	Дефіцит робочої сили, млн. осіб				
		2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Світ	Чол.	219,7	244,7	238,0	223,0	220,7
	Жін.	219,3	254,8	238,3	217,5	214,1
	Усього	439,00	499,50	476,40	440,40	434,80
Країни з низьким рівнем доходу	Чол.	31,70	34,70	35,20	34,90	35,70
	Жін.	25,8	28,5	29,4	30,1	30,90
	Усього	57,6	63,3	64,5	65,0	66,6
Країни з доходом нижче середнього	Чол.	67,3	72,2	72,2	71,1	73,7
	Жін.	84,0	97,3	90,1	79,6	79,5
	Усього	151,3	169,4	162,3	150,6	153,2
Країни з доходом вище середнього	Чол.	89,8	99,8	96,4	86,7	82,4
	Жін.	81,2	93,2	86,6	80,2	77,3
	Усього	171,0	193,0	183,0	166,9	159,7
Країни з високим доходом	Чол.	30,9	38,0	34,2	30,3	28,9
	Жін.	28,2	35,9	32,3	27,6	26,4
	Усього	59,1	73,9	66,6	57,9	55,3

Джерело: (Фірманова, 2024, с. 175-176)

За останні 65 років спостерігається збільшення обсягів міжнародної міграції в світі більше ніж в 4 рази (1960 р. – 72 млн осіб, 1990 р. – 152 млн осіб, 2024 р. – 307 млн осіб) (рис. 2), і очікується ймовірне продовження висхідних тенденцій зростання даного показника, підтверджене висновками міжнародних організацій – Організації Об'єднаних Націй (UNDESA, 2020), Міжнародної організації праці (Harasty and Ostermeier, 2020) та ін.: до 2050 р. очікується зростання кількості мігрантів в світі до 405 млн осіб. При цьому до 2050 р. трудовий потенціал найбільш розвинених країн буде на рівні близько 600 млн. осіб, а у менш розвинених країнах він зросте з 2,4 млрд осіб у 2005 р. до 3,6 млрд осіб у 2040 р., що актуалізує проблему доступу до міжнародного ринку праці (Червінська, 2018, с. 93).

Таблиця 5

Показники старіння населення у світі станом на 2019 р. і 2050 р. (прогноз)

Регіон/група країн	Частка населення віком 65 років і старше, %		Відношення населення віком 65 років і старше до населення у віці 20–64 роки	
	2019 р.	2050 р.	2019 р.	2050 р.
Розвинуті країни	18,9	26,9	32,0	50,8
Найменш розвинуті країни	3,6	6,4	7,6	11,8
Країни з високим рівнем доходів	18,0	26,9	30,2	50,5
Країни з середнім рівнем доходів	7,9	16,1	13,5	28,1
Країни з рівнем доходів вище середнього	10,4	22,5	16,7	40,2
Країни з рівнем доходів нижче середнього	5,7	11,7	10,4	20,1
Країни з низьким рівнем доходів	3,3	5,4	7,4	10,1
У середньому в світі	9,1	15,9	15,9	28,4

Джерело: (Стаканов та Андрюніна, 2021, с. 43)

Одночасно частка міжнародних мігрантів у загальній чисельності населення світу, хоч і демонструє сталі позитивні тенденції, залишається незначною, за вказаний період збільшившись лише на 1,3 % (1960 р. – 2,4 %, 1990 р. – 2,3 %, 2024 р. – 3,7 %) (рис. 3), – що свідчить про переважно трудоворесурсний характер міжнародних міграційних переміщень і вимагає детального аналізу світового трудоворесурсного ландшафту як передумови становлення транснаціональних трудоворесурсних потоків в системі світового ринку праці.

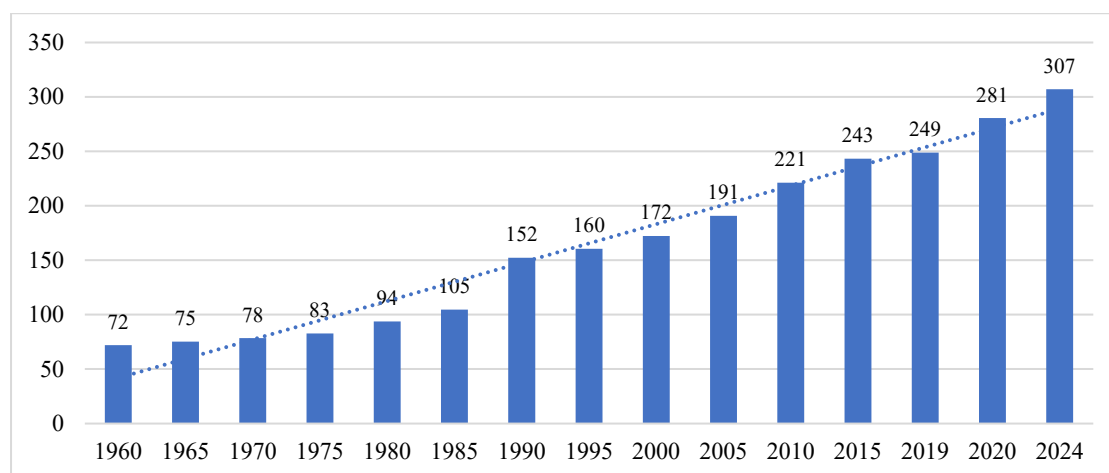
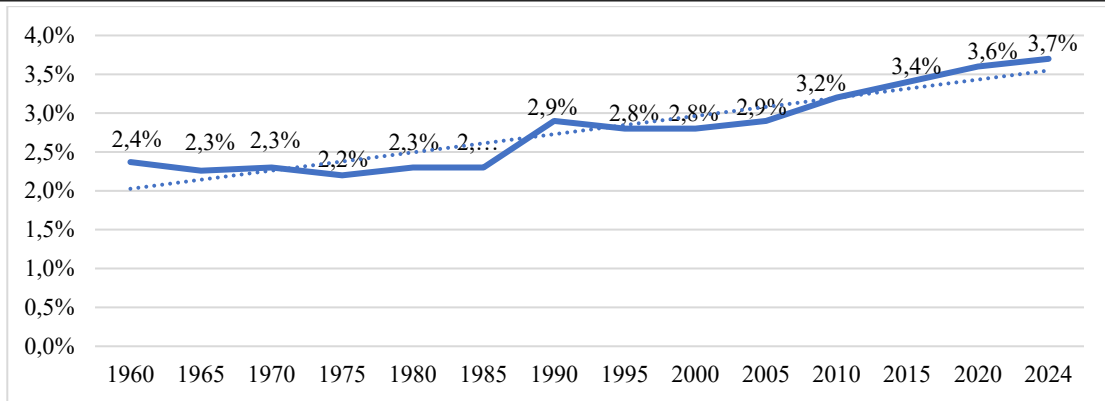

Рисунок 2. Динаміка кількості міжнародних мігрантів у світі 1960–2020 рр., млн осіб

Джерело: (ILO, 2021; UNDESA, 2024)

Загалом ситуація на світовому ринку праці демонструє неоднорідні тенденції в частині зайнятості населення, економічної активності, безробіття, трудових доходів, явища *NEET* (молодь, яка не працює і навчається), бідності тощо.

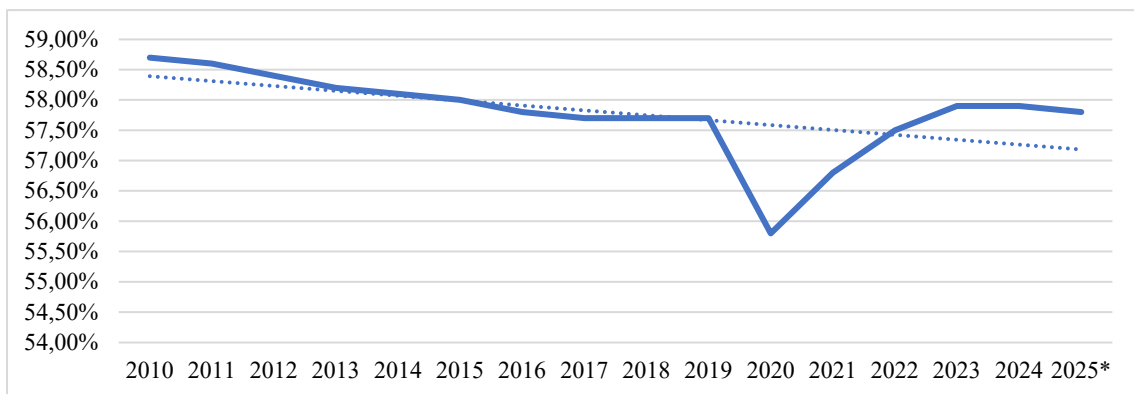
Так, ситуація із *зайнятістю* характеризується стійкою тенденцією до зменшення рівня зайнятості (2010 р. – 58,6 %, 2024 р. – 57,9 %), навіть незважаючи на стрімке збільшення показника в постпандемійний період (з 55,7 % у 2020 р. до 57,9 % у 2023 р.) (рис. 4), що підтверджує стійкість загальної тенденції до зменшення рівня зайнятості.

Рисунок 3. Частка міжнародних мігрантів у загальній чисельності населення світу, 1960–2020 рр., %

Джерело: (UNDESA, 2020; 2024)

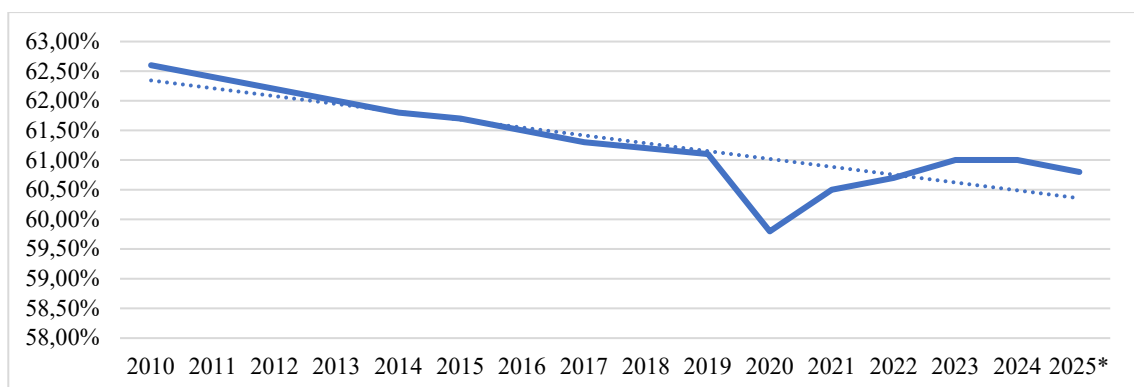
При цьому проблему зайнятості слід розглядати в контексті трансформацій сучасного етапу світогосподарського розвитку: формування глобального ринку праці суттєво впливає на контури світового поділу праці і кардинально змінює механізм трудових ресурсного забезпечення на всіх рівнях.

Рисунок 4. Рівень зайнятості у світі у 2010–2025* рр., % (* - прогноз)

Джерело: (ILOSTAT, n.d.)

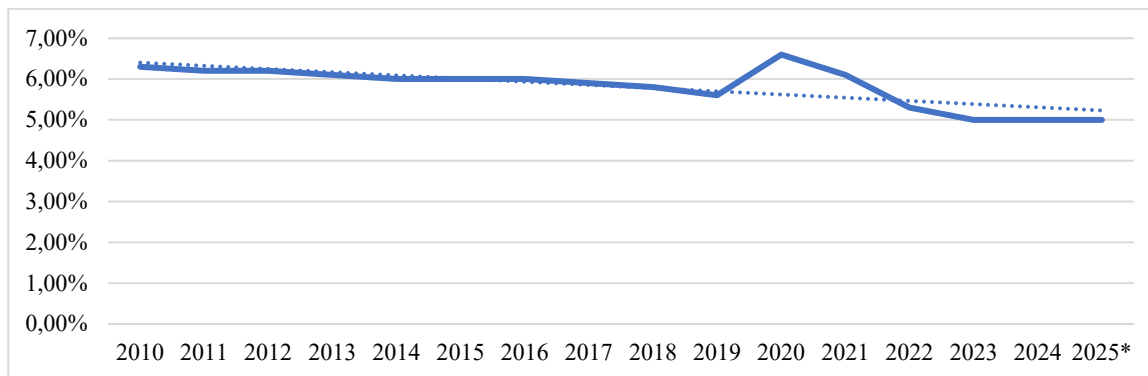
Скорочення рівня економічної активності населення відбувається більш відчутно, ніж скорочення рівня зайнятості (2010 р. – 62,4 %, 2024 – 60,1 %) (рис. 5), що формує додаткові виклики трудових ресурсного забезпечення і вимагає аналізу проявів даного явища.

Рисунок 5. Рівень економічної активності на світовому ринку праці у 2010–2025 рр., % (*- прогноз)

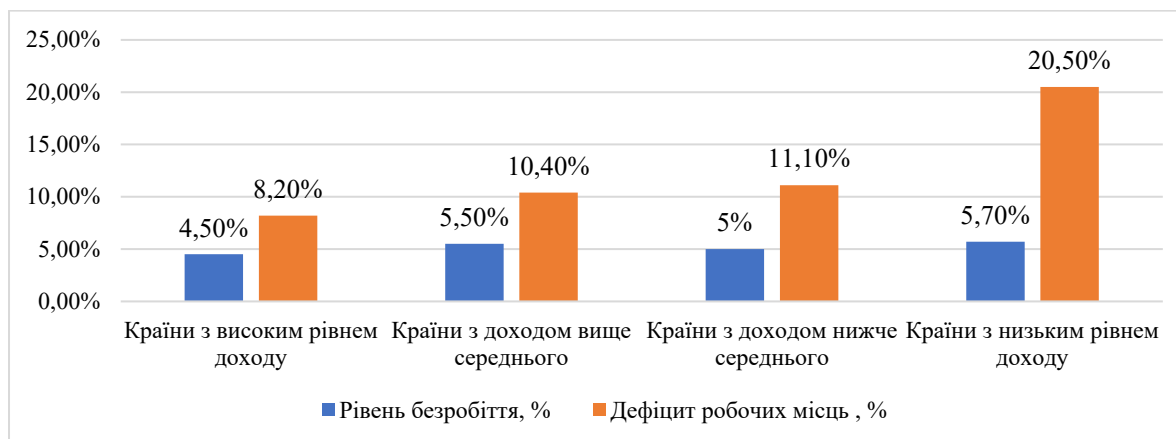
Джерело: (ILOSTAT, n.d.)

Оскільки рівень економічної активності в світі знижується більш стрімко, ніж рівень зайнятості, очікується, що при деякому зростанні кількості безробітних на світовому ринку праці (з 188,6 млн осіб у 2024 р. до 190,8 млн осіб у 2025 р.), загальносвітовий *рівень безробіття* залишиться у найближчі роки на поточному рівні (близько 5 %) (рис. 6) (ILO, 2024, с. 27).

Рисунок 6. Рівень безробіття на світовому ринку праці у 2010–2024 рр., % (* - прогноз)
Джерело: (ILOSTAT, n.d.)

При незначних відмінностях у рівні безробіття на початок 2024 р. за групами країн (країни з високим рівнем доходу – 4,5 %, країни з доходом вище середнього – 5,5 %, країни з доходом нижче середнього – 5 %, країни з низьким рівнем доходу – 5,7 %), спостерігається різний ступінь напруженості на ринках праці – ситуація значно відрізняється за показником дефіциту робочих місць (8,2 %; 10,4 %, 11,1 %, 20,5 % відповідно) (рис. 7).

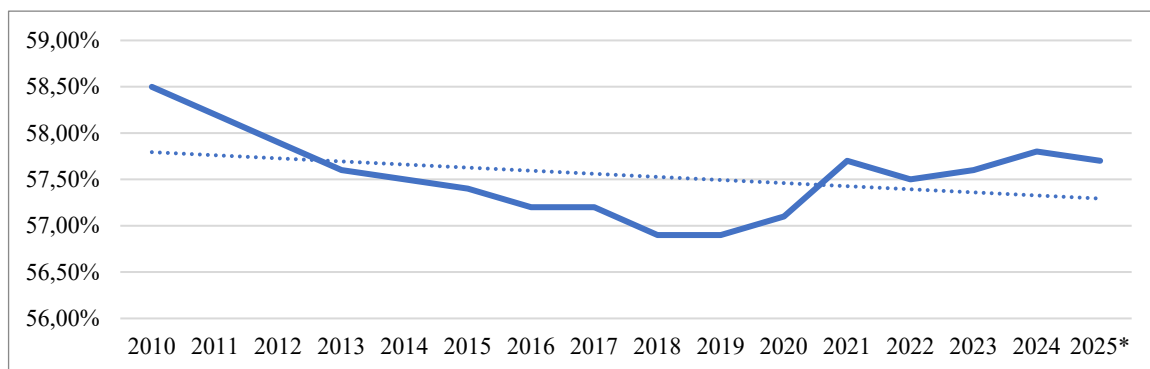
Рисунок 7. Рівень безробіття і дефіцит робочих місць на світовому ринку праці за групами країн в 2023 р., %

Джерело: (ILO, 2024)

Можна висунути припущення, що за даної ситуації зростання рівня безробіття на фоні зниженні рівня зайнятості і відчутного дефіциту робочих місць не відбувається *по-перше*, через зменшення рівня економічної активності на глобальному ринку праці, *по-друге*, внаслідок перерозподілу робочої сили на у світовому масштабі і *структурної декомпозиції світового трудоворесурсного простору*.

Достатньо високим у світі залишається рівень *неформальної зайнятості*, становивши в 2024 р. 57,8 %, або більше 2 млрд. працівників, зайнятих неформально (трудові відносини не отримали юридичного оформлення). Хоча впродовж 2010–2018 рр. спостерігалась тенденція до зниження даного показника (2010 р. – 58,5 %, 2018 р. – 57,8 %).

2018 р. – 56,9 %), пандемія спричинила різку зміну тенденцій, і вже у 2021 р. рівень неформальної зайнятості зріс до 57,7 % (рис. 8). На початок 2024 р. загальна кількість неформально зайнятих у світі (більше 2 млрд осіб) була найвищим показником за останні 20 років (ILO, 2024, с. 29).

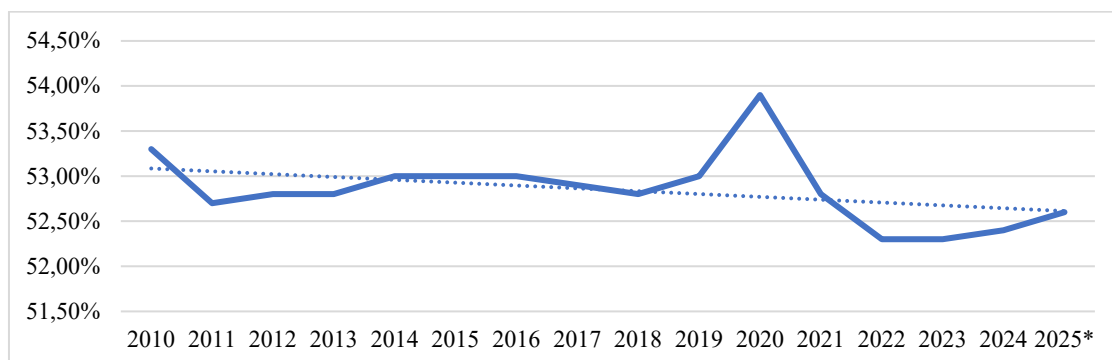
Рисунок 8. Рівень неформальної зайнятості на світовому ринку праці у 2010–2025* рр., % (* - прогноз)

Джерело: (ILOSTAT, n.d.)

Незважаючи на економічне відновлення після пандемії, яке розпочалось в 2021 р., нестача можливостей для гідної зайнятості в світі зберігається, і в умовах прогнозованого уповільнення зростання глобальної економіки слід очікувати подальшого збільшення кількості неформально зайнятих (ILO, 2023). Крім того, через приплив працівників із-за кордону, частина яких працює без офіційного працевлаштування, для роботодавців відкривається можливість використання робочої сили, у тому числі кваліфікованої, з порівняно меншими виплатами заробітної плати та за уникнення будь-яких соціальних виплат (Ніколаєць, 2018, с. 102).

І хоча на сучасному ринку праці стандартна модель зайнятості використовується все менше (на сьогодні за даною моделлю працевлаштовуються менше 1 з 4-х працівників), тим не менш, більше 60 % зайнятих працюють без трудового договору (ILO, 2023), що причиняє посилення нерівності в доходах і рівня бідності серед працюючих, а отже створює передумови зростання неформальної зайнятості.

В результаті частка трудових доходів в структурі доходів на світовому ринку праці є трохи вищою за 50 % (2010 р. – 53,3 %, 2015 р. – 53,0 %, 2020 р. – 53,9 %, 2024 р. – 52,4 %) (рис. 9).

Рисунок 9. Частка трудових доходів в структурі доходів на світовому ринку праці у 2010–2025* рр., % (* - прогноз)

Джерело: (ILOSTAT, n.d.)

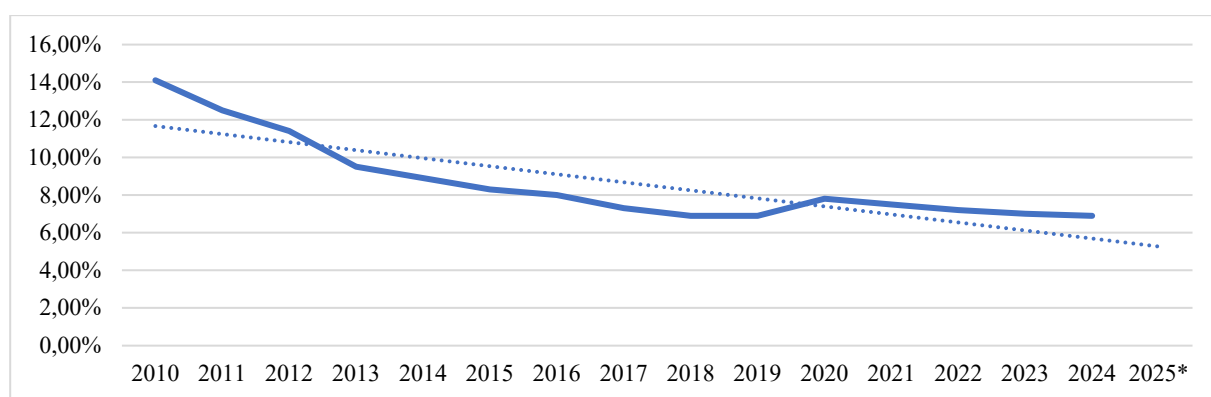
При цьому алогічність ситуації полягає в тому, що в умовах недостатніх можливостей для отримання формального робочого місця, саме у неформальному

секторі надлишкова робоча сила знаходить засоби для існування, хоча такі працівники позбавлені соціального захисту і не мають доступу до системи соціального страхування, а їх заробітна плата, як правило, нижче, ніж у формальному секторі.

За даних умов, на фоні погіршення умов працевлаштування, і за відсутності належного соціального захисту, очевидно, що міграційні настрої на світовому ринку праці будуть посилюватись.

Посилення нестабільності трудових відносин становить серйозну загрозу стабільності соціально-економічної системи загалом. Так, достатньо гострою на світовому ринку праці залишається проблема бідності серед працюючого населення. Незважаючи на загальні низхідні тенденції зниження чисельності працівників, що живуть в умовах крайньої бідності (нижче 2,15 дол. США на день за паритетом купівельної спроможності) (рис. 10), лише за 2023 р. їх кількість зросла на 1 млн осіб, становивши на початок 2024 р. 241 млн осіб, а кількість осіб, що живуть у умовах помірної бідності (заробляють менше 3,65 дол. США на день) – зросла на 8,4 млн (ILO, 2024, с. 30).

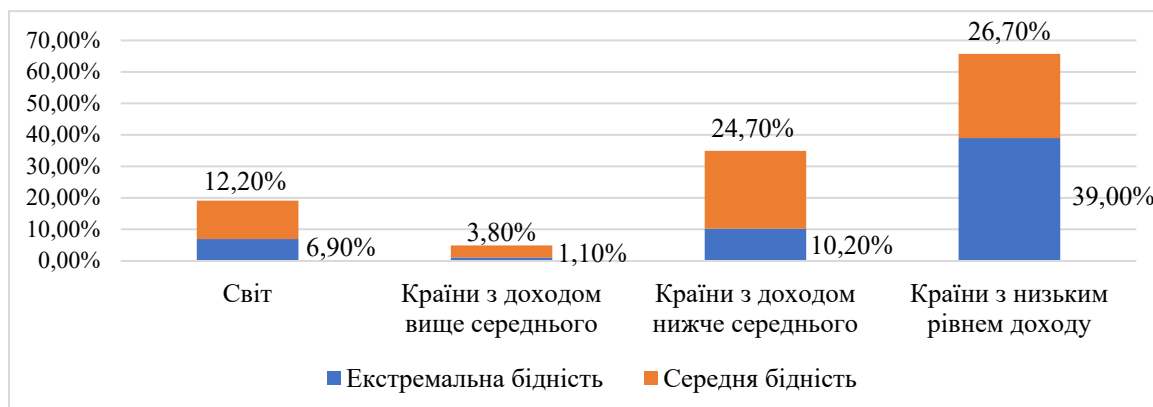

** - рівень працюючої бідності стосується частки зайнятих осіб, які живуть нижче 2,15 доларів США на день за паритетом купівельної спроможності (ПКС)

Рисунок 10. Рівень бідності серед працюючих на світовому ринку праці
у 2010–2025* рр., % (* - прогноз)***

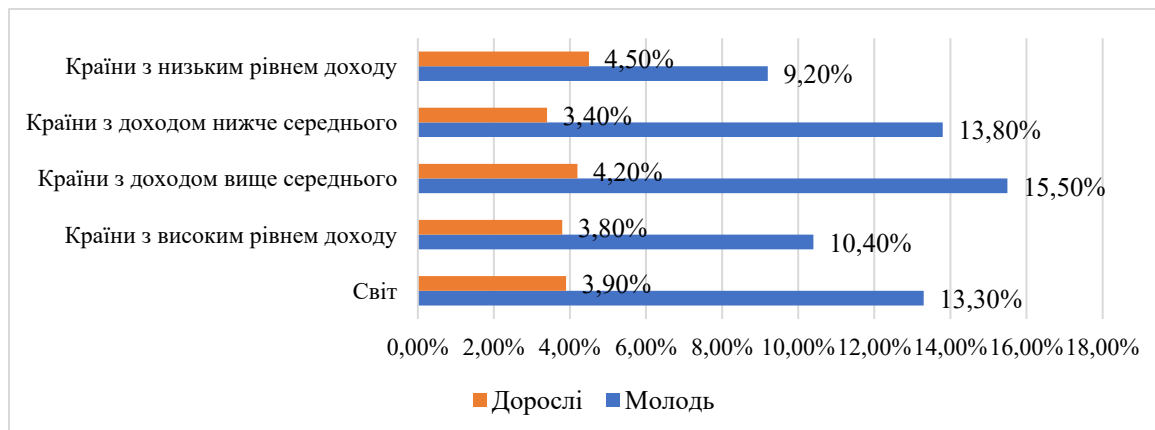
Джерело: (ILOSTAT, n.d.)

Основна частка бідних серед працюючих зосереджена у групі країн з низьким рівнем доходу (39 % – екстремальна бідність, 26,7 % – середня бідність) (рис. 11), для групи розвинутих країн дане явище відсутнє (забезпечена ситуація гідної зайнятості, яка виключає бідність працюючих людей).

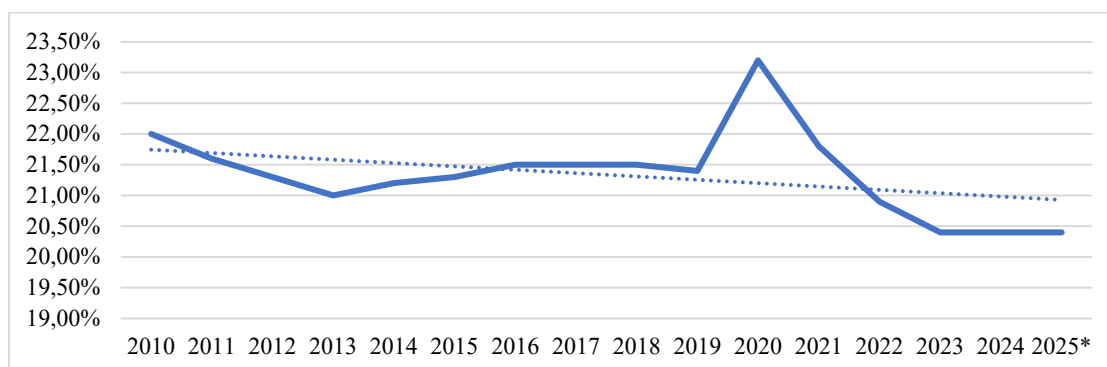
Рисунок 11. Рівень бідності серед працюючих у світі і за групами країн, 2023 р., %
Джерело: (ILO, 2024, с. 29)

Крім того, зберігається негативна тенденція щодо участі молоді у суспільному відтворенні. Значні відмінності у рівні безробіття серед молоді і дорослих у світі (13,3 % і 3,9 % відповідно) (рис. 12) обумовлені специфічними для молодого покоління причинами: більше 20% молоді не зайняті у процесах виробництва, а також у навчанні і перепідготовці (явище *NEET* – *not in education, employment or training*) (рис. 13).

Рисунок 12. Рівень безробіття серед молоді та дорослих у світі та за групами країн, 2023 р., %

Джерело: (ILO, 2024, с. 29)

Рисунок 13. Частка молоді, яка не працює та не навчається (*NEET*), на світовому ринку праці у 2010-2025* рр., % (* - прогноз)

Джерело: (ILOSTAT, n.d.)

Така ситуація в подальшому буде, *по-перше*, негативно впливати на якість трудових ресурсів та можливості формування і реалізації трудового потенціалу, *по-друге*, на можливості роботодавців впроваджувати інноваційні технології, які потребують висококваліфікованого персоналу, що володіє сучасними знаннями й новітніми виробничими практиками (Кудлай, 2024, с. 17).

Для отримання висновків щодо подальшого ймовірного розвитку подій на світовому ринку праці, спрямованості і змістовних трансформацій транснаціональних трудових потоків необхідними є подальші дослідження взаємозв'язків в системі глобального трудових ресурсного простору, з метою врахування отриманої інформації при формуванні наднаціонального контуру регуляторного впливу на стан світового ринку праці. Це є тим більш важливим, що в умовах глобалізації національні ринки праці є фактично вбудованими в систему глобальних трудових ресурсних відносин, і задоволення трудових потреб економік країн в системі сучасного світового поділу праці потребує врахування наднаціональних тенденцій використання здатності до праці.

Висновки. Новітні реалії економічного розвитку, зумовлені активізацією процесів глобалізації, спричиняють потужні трансформації в системі функціонування міжнародного ринку праці. Вихід національних економік за межі державних кордонів внаслідок діяльності транснаціональних структур зумовлює становлення якісно нових механізмів трудоворесурсного забезпечення на всіх рівнях. Об'єктивна необхідність формування наднаціонального регуляторного контуру використання праці спричиняє необхідність ідентифікації глобальних передумов формування транснаціональних трудоворесурсних потоків в координатах «зайнятість – безробіття – економічна активність» з урахуванням низхідних демографічних тенденцій і висхідних трендів міжнародної міграції. В результаті проведеного аналізу встановлено, що попри зниження рівня зайнятості і відчутний дефіцит робочих місць у світовій економіці, зростання рівня безробіття не відбувається, перш за все, внаслідок перерозподілу робочої сили у світовому масштабі і структурну декомпозицію світового трудоворесурсного простору.

Бібліографічний список

- Кудлай, В., 2024. Міжнародний ринок праці в умовах глобалізації та діджиталізації: тренди та перспективи. *Галицький економічний вісник*, 3 (88), с. 13-19. [онлайн] Доступно: <<https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/88/1304.pdf>> [Дата звернення 12 травня 2025]
- Ніколаєць, К., 2018. Трудова міграція до країн Європейського Союзу: фактори та наслідки. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 5, с. 101-115. [онлайн] Доступно: <[http://zt.knute.edu.ua/files/2018/05\(100\)/09.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2018/05(100)/09.pdf)> [Дата звернення 12 травня 2025]
- Стаканов, Р. та Андрюніна, Д., 2021. Генезис новітніх викликів глобального ринку праці. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Міжнародні відносин*, 1 (53), с. 42-47. [онлайн] Доступно: <<https://intern.bulletin.knu.ua/article/view/2561/2228>> [Дата звернення 12 травня 2025]
- Фірманова, В.О., 2024. Аналіз стану та стратегічні гнупрямки розвитку глобального ринку праці після пандемії COVID-19. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство*, 32, с. 174-182. [онлайн] Доступно: <<https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4a4e6435-d4fc-4b57-bdc0-fc870b1b0f73/content>> [Дата звернення 12 травня 2025]
- Червінська, Л.П., 2018. Міжнародна трудова міграція: особливості, наслідки для України. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 2, с. 90–102. [онлайн] Доступно: <<http://international-relations.knukim.edu.ua/article/view/133338>> [Дата звернення 12 травня 2025]
- Bloom, D.E., and Zucker, L.M., 2023. Aging is the Real Population Bomb. *International Monetary Fund*. [online] Available at: <<https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/Series/Analytical-Series/aging-is-the-real-population-bomb-bloom-zucker>> [Accessed 12 May 2025]
- Harasty, C., and Ostermeier, M., 2020. Population Ageing: Alternative measures of dependency and implications for the future of work. *International Labour Organization*. 51 p. [online] Available at: <https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_emp/documents/publication/wcms_747257.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- ILO, 2021. *Global Estimates on International Migrant Workers Results and Methodology*. 74 p. [online] Available at: <https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_808935.pdf> [Accessed 12 May 2025]

- ILO, 2023. *World Employment and Social Outlook Trends 2023*. [online] Available at: <https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@inst/documents/publication/wcms_865332.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- ILO, 2024. *World Employment and Social Outlook Trends 2024*. [online] Available at: <http://pmguinfo.dp.ua/images/photo-news/01_2024/15_03.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- ILOSTAT, n.d. Indicators and data tools. [online] Available at: <<https://ilostat.ilo.org/data/>> [Accessed 12 May 2025]
- NIC, 2012. Global Trends 2030: Alternative Worlds. *National Intelligence Council*. [online] Available at: <https://www.dni.gov/files/documents/GlobalTrends_2030.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- UN, 2022. World Population Prospects 2022. Summary of Results. United Nations: New York. [online] Available at: <https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/wpp2022_summary_of_results.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- UNDESA, 2020. *International Migrant Stock 2020: Destination. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020)*. [online] Available at: <<https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>> [Accessed 12 May 2025]
- UNDESA, 2024. *International Migrant Stock 2024. Key facts and figures. United Nations Department of Economic and Social Affairs*. [online] Available at: <https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/undesa_pd_2025_intlmigstock_2024_key_facts_and_figures_advance-unedited.pdf> [Accessed 12 May 2025]

References

- Bloom, D.E., and Zucker, L.M., 2023. Aging is the Real Population Bomb. *International Monetary Fund*. [online] Available at: <<https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/Series/Analytical-Series/aging-is-the-real-population-bomb-bloom-zucker>> [Accessed 12 May 2025]
- Chervinska, L.P., 2018. Mizhnarodna trudova mihratsiia: osoblyvosti, naslidky dlia Ukrainy [International labor migration: characteristics, consequences for Ukraine]. *Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty*, 2, pp. 90–102. [online] Available at: <<http://international-relations.knukim.edu.ua/article/view/133338>> [Accessed 12 May 2025] (in Ukrainian)
- Firmanova, V.O., 2024. Analiz stanu ta stratehichni hnapiamky rozvytku hlobalnoho rynku pratsi pislia pandemii COVID-19 [Analysis of the state and strategic directions of development of the global labour market after the COVID-19 pandemic]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, 32, pp. 174–182. [online] Available at: <<https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4a4e6435-d4fc-4b57-bdc0-fc870b1b0f73/content>> [Accessed 12 May 2025] (in Ukrainian)
- Harasty, C., and Ostermeier, M., 2020. Population Ageing: Alternative measures of dependency and implications for the future of work. *International Labour Organization*. 51 p. [online] Available at: <https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_emp/documents/publication/wcms_747257.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- ILO, 2021. *Global Estimates on International Migrant Workers Results and Methodology*. 74 p. [online] Available at: <https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_808935.pdf> [Accessed 12 May 2025]

- ILO, 2023. *World Employment and Social Outlook Trends 2023*. [online] Available at: <https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@inst/documents/publication/wcms_865332.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- ILO, 2024. *World Employment and Social Outlook Trends 2024*. [online] Available at: <http://pmguinfo.dp.ua/images/photo-news/01_2024/15_03.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- ILOSTAT, n.d. Indicators and data tools. [online] Available at: <<https://ilostat.ilo.org/data/>> [Accessed 12 May 2025]
- Kudlai, V., 2024. Mizhnarodnyi rynek pratsi v umovakh hlobalizatsii ta didzhytalizatsii: trendy ta perspektyvy [The international labor market in the context of globalization and digitalization: trends and prospects]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, 3 (88), pp. 13-19. [online] Available at: <<https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/88/1304.pdf>> [Accessed 12 May 2025] (in Ukrainian)
- NIC, 2012. Global Trends 2030: Alternative Worlds. *National Intelligence Council*. [online] Available at: <https://www.dni.gov/files/documents/GlobalTrends_2030.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- Nikolaiets, K., 2018. Trudova mihratsiia do krain Yevropeiskoho Soiuzu: faktory ta naslidky [Labor migration to European Union countries: factors and consequences]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*. № 5. Pp. 101-115. [online] Available at: <[http://zt.knute.edu.ua/files/2018/05\(100\)/09.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2018/05(100)/09.pdf)> [Accessed 12 May 2025] (in Ukrainian)
- Stakanov, R., and Andriunina, D., 2021. Henezys novitnikh vyklykiv hlobalnoho rynku pratsi [The genesis of the latest challenges in the global labor market]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriia Mizhnarodni vidnosyn*, 1(53), pp. 42-47. [online] Available at: <<https://intern.bulletin.knu.ua/article/view/2561/2228>> [Accessed 12 May 2025] (in Ukrainian)
- UN, 2022. World Population Prospects 2022. Summary of Results. United Nations: New York. [online] Available at: <https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/wpp2022_summary_of_results.pdf> [Accessed 12 May 2025]
- UNDESA, 2020. *International Migrant Stock 2020: Destination*. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020). [online] Available at: <<https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>> [Accessed 12 May 2025]
- UNDESA, 2024. *International Migrant Stock 2024. Key facts and figures*. United Nations Department of Economic and Social Affairs. [online] Available at: <https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/undesa_pd_2025_intlmigstock_2024_key_facts_and_figures_advance-unedited.pdf> [Accessed 12 May 2025]

Kalinin V.

GLOBAL PREREQUISITES FOR THE FORMATION OF TRANSNATIONAL LABOR RESOURCE FLOWS

The article is devoted to the analysis of development trends in the global labor market in the context of identifying the global prerequisites for the formation of transnational labor resource flows. It is emphasised that under conditions of globalisation, profound economic,

geopolitical, and social transformations give rise to transnational labor interactions, within which labor resources are redistributed on a global scale.

As a result of analysing the impact of demographic factors on labor market development, it is established that inequalities in the global labor resource landscape intensify processes of labor resource substitution at the global level, thereby determining the labor-resource nature of international migration. It is substantiated that further opportunities for economic growth in developed countries will increasingly be ensured through the inflow of migrants.

It is revealed that the situation in the global labor market demonstrates heterogeneous trends with regard to employment, economic activity, unemployment, labor incomes, the NEET phenomenon, poverty, and related indicators. It is hypothesised that the absence of a proportional increase in unemployment amid declining global employment levels can be explained, first, by a decrease in economic activity in the global labor market and, second, by the global redistribution of labor resources and the structural decomposition of the global labor resource space as a consequence of the transnationalisation of economic activity.

Keywords: *globalisation, labor resource space, labor resource flows, transnational labor resource flows, labor market, global labor market, workforce, international migration, employment, unemployment.*